

Sosiaalivaliokunnan mietintö n:o 18 hallituksen esityksestä laiksi työsopimuslain muuttamisesta

Eduskunta on 12 päivänä kesäkuuta 1990 lähettänyt sosiaalivaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 77 laiksi työsopimuslain muuttamisesta.

Sosiaalivaliokunta on tässä yhteydessä ottanut käsiteltäväksi myös eduskunnan 11 päivänä kesäkuuta 1987 sosiaalivaliokuntaan lähettämän ed. Juhantalon ym. toivomusaloitteen n:o 909/1987 vp. pienten lasten vanhempien työaikajärjestelyistä.

Asian johdosta ovat valiokunnassa olleet kuultavina ylitarkastaja Jouni Lemola työministeriöstä, apulaisosastopäällikkö Ilkka Suojasalmi sosiaali- ja terveysministeriöstä, osastopäällikkö Varpu-Leena Aalto sosiaalihallituksesta, apulaisosastopäällikkö Väinö Kiviniitty Suomen Kaupunkiliitosta, varatuomari Outi Raitoaho Suomen Kunnallisliitosta, asiamies Mikko Nyyssölä Suomen Työnantajain Keskusliitosta, sosiaalisuhteeri Markku Toropainen Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestöstä, asiamies Rauno Lindahl Liiketyönantajain Keskusliitosta, lakimies Hannele Aalto Toimihenkilö- ja Virkamiesjärjestöjen Keskusliitosta, lakimies Markku Kojo Akavasta ja tutkimussuhteeri Riitta Martiskainen Suomen Teknisten Toimihenkilöjärjestöjen Keskusliitosta.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan työsopimuslakia muutettavaksi siten, että vanhemmilla olisi mahdollisuus saada osittaista hoitovapaata lapsensa tai muun kodissaan asuvan lapsen hoidon vuoksi keskeytyksettä sen vuoden loppuun, jona lapsi aloittaa peruskoulun. Laissa ehdotetaan myös muutoksia alle kaksi vuotiaan lapsen hoitovapaan käyttämistä koskeviin ilmoitusaikoihin sekä äitiys- ja isyysloman ilmoitusaikoihin. Lakiehdotus on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1990 aikana.

Toivomusaloitteessa n:o 909/1987 vp. ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi pikaisesti toimenpiteisiin, joilla pienten lasten vanhemmille annettaisiin oikeus saada tilapäistä tai osittaista hoitova-

paata lapsen äkillisen sairastumisen tai alle 8-vuotiaan lapsen hoidon vuoksi ja joilla lievennettäisiin liukuvan työajan käyttöön liittyviä rajoituksia.

Sosiaalivaliokunta pitää hallituksen esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Alle kouluikäisten ja peruskoulun ensimmäisen luokan syyslukukautta käyvien lasten vanhempien työajan lyhennyksellä voidaan vähentää lapsen hoidossaolon aikaa ja näin parantaa perhe- ja työelämän yhteensovitusta.

Valiokunta edellyttää, että hallitus selvittää mahdollisuudet työajan lyhenemisestä aiheutuvan ansiotulojen aleneman korvaamiseen osittaisella kotihoidon tuella tai sitä vastaavilla järjestelyillä niin, että tosiasialliset mahdollisuudet osittaisen hoitovapaan käyttämiseen paranevat. Samalla valiokunta pitää tärkeänä varsinaisen lasten kotihoidon tuen kehittämistä.

Valiokunta pitää perusteltuina myös suunniteltuja äitiys- ja isyysloman muutoksia, jotka toteutetaan sairausvakuutuslain muutoksella. Tässä vaiheessa huomioon otettavat työsopimuslain muutokset ovat perusteltuja, joskin valiokunta kiinnittää huomiota siihen, pitäisikö olla mahdollista painavasta syystä muuttaa ilmoitettua äitiys- tai isyysloman ajankohtaa. Varsinkin äitiysloman kohdalla tämä on perusteltua niissä tapauksissa, joissa äiti sairastuu raskauden aikana ennen äitiysloman alkamista.

Edellä esitettyyn ja hallituksen esityksen perusteluihin viitaten sosiaalivaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana.

Edelleen sosiaalivaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että toivomusaloite n:o 909/1987 vp. hylättäisiin.

Helsingissä 13 päivänä kesäkuuta 1990

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Skinari ja jäsenet Ala-Harja, Alaranta, Hurskainen, Koistinen, Mäkipää, Nordman, Ranta-

nen, Rinne, Stenius-Kaukonen ja Taina sekä varajäsenet Kuuskoski-Vikatmaa ja Wahlström.
